

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
w Brzozowie**

**Wewnątrzszkolny System z Doradztwa Zawodowego
rok szkolny 2018/2019**

**opracował
Piotr Supel**

Zawartość

WPROWADZENIE.....	3
I. PODSTAWOWA TERMINOLOGIA.....	3
II. AKTY PRAWNE RUGULUJĄCE TWORZENIE W SZKOLE WSDZ.....	5
III. CELE OGÓLNE PROGRAMU.....	6
IV. OBSZARY DZIAŁANIA I CLE SZCZEGÓŁOWE.....	6
V. PLAN REALIZACJI.....	7
V. METODY I FORMY ODZIAŁYWAŃ.....	10
VII. SPOSOBY REALIZACJI DZIAŁAŃ:.....	11
VIII. EWALUACJA.....	11

WPROWADZENIE

Doradztwo zawodowe od wielu lat jest wpisane w ramy szkolnego systemu nauczania. Do niedawna sposób jego realizacji był na niskim i niskim poziomie. Często doradztwo działało na zasadzie intuicji pedagogicznej wychowawcy klasy i rzadko miało dodatni wymiar sukcesu edukacyjnego ucznia. Postęp cywilizacyjny i gospodarczy niejako wymusił na edukacji wprowadzenie konkretnych zmian związanych z orientacją zawodową. Nauczanie w XXI wieku skupia się na uczniu jako potencjalnym pracodawcy lub pracowniku. W szczególności należy zadbać o rozwój kompetencji młodego człowieka. W poszczególnych zawodach kompetencje twarde są jasno określone w podstawach programowych i potwierdzają je kwalifikacje w zawodzie. Drugorzędne wydają się kompetencje miękkie. Jest to jednak mylne spojrzenie. Dzisiejsi pracodawcy oczekują od pracowników: uczciwości, kreatywności, pracy w grupie, kierowania własnym rozwojem, a to nic innego jak kompetencje miękkie. Słuszne jest podejście dzisiejszej edukacji do prowadzenia działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na wszystkich szczeblach kształcenia. Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji i zainteresowań - w aspekcie życzeniowym i rzeczywistym. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu. Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery. Na drodze młodego człowieka stoi problem bezrobocia, rosnące tempo życia, to powoduje że dokonuje on przypadkowych wyborów. To rzutuje na dylematy ekonomicznych (koszty edukacji i przekwalifikowania) i wysokie koszty emocjonalne (frustracja, niezadowolenie, poczucie braku sensu istnienia). Te i inne przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego uczniom i ich rodzicom. Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są: uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne. Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami, ma charakter planowanych działań.

I. PODSTAWOWA TERMINOLOGIA

PORADNICTWO ZAWODOWE- długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces. (por.: Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy. (1996) Wyd. KUP. s. 4, maszynopis)

ORIENTACJA ZAWODOWA- działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły. (por.: K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego. Nr 2/11. s. 29)

DORADZTWO ZAWODOWE - świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (por.: K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego Nr 2/11. s. 29)

DORADCA ZAWODOWY - osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej. (por.: Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2 cz. II. s. 497)

INFORMACJA ZAWODOWA- zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji. (por.: K. Lelińska: Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych. (1985). WSiP. s. 35)

INFORMACJA EDUKACYJNA- zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem. (opr. G. Sołtysińska) 5

ZAWÓD - wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie. (por.: J. Szczepański: Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową. Socjologia zawodów. (1965) KiW.)

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA- ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy. (opr. A. Łukaszewicz)

II. AKTY PRAWNE RUGULUJĄCE TWORZENIE W SZKOLE WSDZ

- 1) USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59
- 2) USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, poz. 60
- 3) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego
- 4) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania
- 5) Rozporządzeniu o pomocy psychologiczno - pedagogicznej (opublikowane 31.08.2017r., obowiązują od 1 września 2017r.); Dz. U. 2017, poz. 1643),
- 6) Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej. Zdecydowana większość państw Unii Europejskiej już od dawna stosuje to zalecenie w praktyce.
- 7) Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04 jest to najważniejszy do tej pory dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego. „wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”. Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003r. jako jeden z priorytetów uznaje tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwoju zasobów doradczych

III. CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej, świadomego wyboru szkoły wyższej.
2. Pomaganie uczniom w reorientacji zawodowej w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu.
3. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrycie zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania wybranego zawodu.
4. Rozwijanie w uczniach świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
5. Rozwijanie świadomości zawodowej.
6. Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji.
7. Rozwijanie umiejętności samooceny i możliwości wykorzystania tej umiejętności, wyrabianie szacunku dla samego siebie.
8. Nabycie umiejętności przygotowania i pisania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
9. Poznanie rynku pracy.

IV. OBSZARY DZIAŁANIA I CELE SZCZEGÓŁOWE

a). W zakresie pracy z młodzieżą:

1. Kształtowanie umiejętności określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron.
2. Rozwijanie umiejętności planowania własnego rozwoju.
3. Zapoznanie z procedurami osiągnięcia kwalifikacji zawodowych.
4. Zdobywanie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.
5. Wskazanie uczniom możliwych form zatrudnienia.
6. Wyzwalanie własnego wewnętrznego potencjału.
7. Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
8. Rozwijanie umiejętności efektywnego komunikowania się.
9. Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.
10. Poznanie zasad funkcjonowania rynku pracy.
11. Zapoznanie się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą.
12. Rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy.

13. Nabycie umiejętności przygotowania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
14. Poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego.
15. Planowanie własnego rozwoju.

b). W zakresie pracy z rodzicami:

1. Podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.
2. Doskonalenie umiejętności wychowawczych.
3. Wypracowanie form wspierania dzieci wyborze ich dalszej drogi życiowej.

c) w zakresie współpracy z nauczycielami:

1. Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej.
2. Lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy.
3. Nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

V. PLAN REALIZACJI

lp	Przedsięwzięcie	Forma	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Realizator	Uczestnicy
1.	Spotkanie z nauczycielami poszczególnych przedmiotów w celu uzyskania informacji o realizacji zagadnień realizowanych na poszczególnych przedmiotach	Rozmowa	IX	Doradca	Przewodniczący zespołu	Nauczyciele, Rada Pedagogiczna
2.	Zapoznanie z rocznym planem radę pedagogiczną, uczniów, rodziców	Prezentacja	IX	Doradca	Wychowawca klasy, doradca	Nauczyciele, rodzice uczniów
3.	Współpraca z instytucjami	PUP, zakłady	w roku	Doradca Zawodowy	Wychowawcy,	Rodzice,

	wspierającymi realizację doradztwa zawodowego w szkole	pracy	szkolnym		nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele
4.	Zapewnienie ciągłości działań doradczych WSDZ	Uwzględnienie przygotowania do funkcjonowania na rynku w nauczaniu przedmiotowym	w roku szkolnym	Doradca zawodowy	Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów	Rodzice, uczniowie, nauczyciele
Zadania modułu I -Kim jestem? SAMOPOZNANIE						
1	Integracja klasy I	Wycieczki, rajdy , ognisko, dyskoteka	IX/X	Doradca/wychowawca	Wychowawca	Uczniowie, nauczyciele
2.	Prezentacja indywidualnych zainteresowań hobby klasy	Dowolna forma prezentacji,	IX	Wychowawca	Wychowawca	Uczniowie klasy I
3.	Określenie i poznanie typów temperamentu	Testy	X	Doradca	Wychowawca, pedagog	Uczniowie
4.	Asertywność	Burza mózgów	XII	Doradca	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości	Uczniowie

Zadania modułu II - Kim będę ? RYNEK PRACY I EDUKACJI						
1.	Zapoznanie z typami szkół wyższych	Prezentacja, burza mózgów	II półrocze	Nauczyciele uczący WOS, Pedagog	Nauczyciele uczący WOS	Uczniowie
2.	Zapoznanie z rynkiem pracy przez prezentację wybranych zawodów	Mapa myśli	II półrocze	Nauczyciel plastyki, informatyki	Doradca, nauczyciele, urząd pracy	Uczniowie I Klasy
3.	Zawody przyszłości	Zajęcia grupowe dla chętnych , prezentacje, filmy	II półrocze	Doradca zawodowy	Doradca zawodowy i nauczyciel podstaw przedsiębiorczości	Uczniowie
Zadania modułu III propozycja przyszłości zawodowej						
1.	Poznanie predyspozycji zawodowych	Warsztaty	II półrocze	Nauczyciel uczący podstaw przedsiębiorczości	Doradca, Pedagog, nauczyciel uczący podstaw przedsiębiorczości	Uczniowie
2.	Czynniki występujące w procesie podejmowania decyzji (bariery, rola informacji, instytucje wspierające)	Pogadanka, dyskusja	II półrocze	Doradca zawodowy, nauczyciele	Wychowawcy , psycholog, nauczyciele przedmiotów	Uczniowie
3.	Decyzje zawodowe Wybór zawodu a rynek pracy (rozwój techniki, globalizacja, mobilność zawodowa)	Warsztaty w których uczeń poznaje proces podejmowania decyzji	II półrocze	Doradca zawodowy i wychowawcy	Doradca zawodowy, psycholog	Uczniowie

V. METODY I FORMY ODZIAŁYWAŃ

1. Realizowanie tematyki z zakresu doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych, podstaw przedsiębiorczości, wos-u, i innych zajęć prowadzonych z uczniami.
2. Współpraca z instytucjami: OHP w Brzozowie , PUP w Brzozowie, szkołami i uczelniami wyższymi, pracodawcami, itp.
3. Wycieczki zawodowo poznawcze.
4. Udział w „Targach pracy”.
5. Aktywny udział młodzieży podczas „Dnia otwartych drzwi szkoły”.
6. Angażowanie uczniów do umiejętnego spędzania czasu (zajęcia sportowe, kulturowe, językowe, rozwijające umiejętności zawodowe)
7. Organizowanie spotkań z osobami wykonującymi różne zawody powiązane z wybranym kierunkiem kształcenia.
8. Wykorzystanie testów, ankiet i innych narzędzi podczas zajęć klasowych.
9. Opracowanie i wykorzystanie lekcji scenariuszy lekcji wychowawczych związanych z doradztwem zawodowym.
10. Gromadzenie materiałów dotyczących zakresu doradztwa (biblioteka, pedagog, osoby zajmujące się doradztwem zawodowym).
11. Wyposażenie uczniów w umiejętność sporządzania dokumentów aplikacyjnych w ubieganiu się o pracę.
12. Zapewnienie możliwości korzystania z internetu w bibliotece szkolnej.
13. Umieszczenie na stronie internetowej szkoły zakładki – doradztwo zawodowe.

Dyrektor szkoły na dany rok szkolny wyznacza zespół do spraw doradztwa zawodowego, którego zadaniem będzie planowanie i realizacja doradztwa edukacyjno – zawodowego, a w szczególności:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania ucznia na informacje edukacyjno – zawodowe przy planowaniu ścieżki zawodowej,
- gromadzenie informacji edukacyjno – zawodowych,
- koordynowanie działalności edukacyjno – doradczej, współpraca z innymi nauczycielami w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego,
- organizowanie spotkań z instytucjami wspomagającymi doradztwo oraz pracodawcami

VII. SPOSOBY REALIZACJI DZIAŁAŃ:

- lekcje wychowawcze
- lekcje przedmiotowe
- zajęcia pozalekcyjne
- wycieczki
- porady indywidualne

Działania doradcze, realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa.

VIII. EWALUACJA

1. Badanie losów absolwentów,
2. Modyfikowanie stosowanych form pracy
3. Wymiana dobrej praktyki pedagogicznej
4. Obserwacja własna zajęć grupowych i indywidualnych
5. Sprawozdanie z realizacji Wewnętrznego System Doradztwa Zawodowego